

ORUÇ TUTANLARIN DİKKATİNE!

(13 Mart 2024)

Bir dini fetva anlatacağım. Ona geçmeden fetva sahibini azıcık tanıtmak isterim. İsmi İmam Nevevi(ö.676/1277), islam camiasında ünlü biri. Nevevi dini konularda ciltler dolusu kitaplar yazan bir islam alimi. Mesela “el-Mecmu” adlı kitabı **23 cilttir**. Sahih-i Müslim üzerine yazdığı şerh kitabı **18 cilt**. Kitaplarından biri de **Riyazü-s-Salihin**'dir. Bu kitap 1900 hadis ihtiva ediyor. Birçok kesim tarafından Türkçe'ye çevrilmiş. Çevirenlerden biri de Diyanet işleri başkanlığı. Yani adam yazmış da yazmış. Merak eden onunla ilgili bilgiyi Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi 'Nevevi' maddesi c. 33/45-49 sayfalarına bakabilir. Burada ayrıca onun ciltler dolusu 32 kitabı ismen yazılmış, daha birçoğu da vardır bilgisi de eklenmiştir. Biz medreselerde okurken, herhangi bir dini konuda Nevevi'nin görüşü şudur denildiğinde mesele noktalanırdı. O kadar ünlü biri.

Bakalım böylesine meşhur bir islam alimi, oruçlular hakkında neler yazmış.

Ramazan ayında müslümanın biri diyelim ki geceleyin ipin bir ucunu yuttu, diğer ucu dışarda iken sabah oldu; kişi bu durumda ne yapmalı! Eğer iftar vaktine kadar böyle kalırsa(ip veya hortumun bir ucu içerde diğer ucu dışarda) o zaman oruç geçerli; ancak o günün namazları geçerli değil. Çünkü ipin bir ucu içerde, pislik içinde olursa namaz olmaz. Eğer kalkıp ipi çekerse o zaman oruç bozulur. Çünkü bilerek içinden bir şey çıkarmış olur. Çıkarırken; namazı makbule geçsin diye; ağzını yıkamalı. Çünkü ipin içerdeki ucu pislikten çıkıyor. Peki bu sorun nasıl çözülür! Çözüm yolu şöyledir: Kendisi şahsen ipe dokunmasın. Çünkü o çıkarırsa oruç bozulur. Onun yerine başka biri- sanki ip sahibinin haberi yokmuş gibi- aniden ipi çeksın. Böyle yapılırsa hem orucu hem de namazı yerindedir. Diyelim ki böyle bir adam ayarlanmadı/ bu yapılmadı; peki bu durumda ne olacak, adam akşama kadar-bir tarafı içerde biri dışarda olan o iple mi gezecek! Burada iki yol gösterilmiş:

a)İpi yutar veya çıkarır, namaza devam eder. Bu durumda orucu kazaya kalır; ama namazı yerinde.

b)Ya da oduğu gibi(bir ucu içerde biri dışarda) akşama kadar dayanacak. Bu durumda orucu sağlam; ancak o süre zarfındaki namazlarını kaza etmeli. Evet; fetvanın özeti bu.

NOT! Bu konuda daha çirkin fetvalardan da bahsediyor. Mesela kimi alimler aynı durum makat için de geçerlidir demişler. Yani kazığın/ hortumun bir ucu makatın içinde diğeri dışarda olursa durum yukarıdaki gibidir..

İmam Nevevi devam ediyor fetvalarına. Bunun Arapçasını sunup sonra mealini vereyim:

لو أدخل الرجل أصبعه أو غيرها دبره أو أدخلت المرأة أصبعها أو غيرها دبرها أو قبلها وبقي البعض خارجا بطل الصوم باتفاق أصحابنا

Bu metinde şunu diyor: Şayet niyetli olan bir erkek parmağını ya da başka bir şeyi kığına makatına koyarsa, ya da kadın parmak veya başka bir şey ön veya arka tarafına koysa ve bir kısmı da dışarıda kalırsa, tüm alim arkadaşların ittifakıyla oruç bozulur diyor İmam Nevevi. Üstelik bunu o kadar önemli görmüş ki iki kitabında yazmış.

Neyse; niyetli olanlar ağızlarına, ön ve arkalarına dikkat etsinler; aksi takdirde bu gibi sorunlara maruz kalabilirler. Şeriat gelirse bunlar okullarda rahatlıkla(kız erkek demeden) çocuklara anlatır.Çünkü bunlar önemli, orucu bozan şeyler kısmına girer. 🤔 😊 😊 😊

Yukarıdaki fetvaların geçtiği kaynaklar:

a)el-Mec'mu' Şerhu-l Mühezzeb, Oruç bölümü c. 6/336 .

b)Revdetü-t-Talibin, Oruç bölümü c.2/358.